Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет морського права
кафедра Теорії та історії держави і права

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з НПР
_____ Слободян С. О.
«___» _____ 202__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

PROGRAM OF DISCIPLINE
INTERNATIONAL STANDARDS IN THE ORGANIZATION AND ACTIVITIES OF LAWYERS IN UKRAINE

рівень вищої освіти _____ Магістр _____
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський))

тип дисципліни _____ Вибіркова _____
обов'язкова / вибіркова

мова викладання _____ Українська _____
українська / англійська

Миколаїв – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні»** являється вибірковою дисципліною навчального процесу студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «Магістр».
«04» 11, 2024 року – 22с.

Розробник: Борко Андрій Леонідович, професор, доктор юридичних наук, професор кафедри Теорії та історії держави і права _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» узгоджено з гарантом освітньої програми.
Гарант освітньої програми «ПРАВО» – Дубинський О.Ю., професор, доктор юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» розглянуто на засіданні кафедри Теорії та історії держави і права.
Протокол № 4 від «21» 11 2024 року.
В.о. завідувача кафедри Теорії та історії держави і права – Бараненко Д.В., професор, доктор юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету Морського права.
Протокол № 4 від «26» 11 2024 року.
Голова Науково-методичної комісії факультету морського права – Бараненко Д.В., професор, доктор юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова
Голова відділу – Лабарткава А.В. _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.
Протокол № 9 від «27» 11 2024 року.

Голова НМР НУК _____ Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2024 рік

ЗМІСТ

Вступ……..…....4
1. Опис навчальної дисципліни……..6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни……7
3. Передумови для вивчення дисципліни……..7
4. Очікувані результати навчання……..7
5. Програма навчальної дисципліни……..8
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання
та методи їх демонстрування ……..……11
7. Форми поточного та підсумкового контролю……13
8. Критерії оцінювання результатів навчання……17
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких
передбачає навчальна дисципліною……17
10. Рекомендовані джерела інформації……...…18

ВСТУП

Анотація

Дисципліна вільного вибору студента «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» забезпечує отримання спеціальних компетентностей, визначених освітньою програмою та дисциплінами вільного вибору, це курс соціально-гуманітарного спрямування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зміст норм міжнародного законодавства, яке регулює організацію та діяльність інституту адвокатури, порівняння міжнародних стандартів адвокатури з нормами вітчизняного законодавства, вивчення наукових вітчизняних та зарубіжних доктрин організації і діяльності інституту адвокатури.

Навчальний курс «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» надає студентам уявлення про значення та роль інституту адвокатури у побудові демократичної правової держави, його місця серед інших юридичних засобів захисту прав людини, завдання та функції, принципи організації та діяльності, статус адвоката та гарантії його професійної діяльності.

Метою навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» є вивчення норм міжнародного та національного законодавства, яке регулює організацію та діяльність інституту адвокатури, практичної діяльності адвокатів з надання професійної правничої допомоги, вивчення національних та зарубіжних наукових доктрин організації і діяльності інституту адвокатури, активізація аналітичної діяльності студентів, вироблення вмінь самостійного аналізу та тлумачення законодавства, проведення науково-дослідницької роботи, а також набуття навичок практичної діяльності адвоката.

У межах підготовки студентів досліджується сукупність взаємопов’язаних положень загальнотеоретичного, правового та методичного характеру щодо організації та діяльності адвокатури України з метою надання майбутнім юристам чіткого уявлення про основні теоретичні проблеми у сфері сутності і значення адвокатської діяльності в Україні, мети, завдань, правових основ та засад її організації та діяльності, системи і структури органів адвокатського самоврядування, функціонування системи безоплатної правової допомоги, а також формування у студентів свідомого та відповідального ставлення до майбутньої професії.

Ключові слова: статус адвоката, гарантії адвокатської діяльності, професійні права та обов’язки адвоката, юридична відповідальність адвоката, безоплатна правнича допомога, форми адвокатської діяльності, форми адвокатського самоврядування.

Abstract

The discipline of the student's free choice "International standards in the organization and activity of the legal profession in Ukraine" ensures the acquisition of special competencies defined by the educational program and disciplines of free choice, it is a course of social and humanitarian direction.

The subject of the study of the academic discipline is the content of the norms of international legislation that regulates the organization and activity of the advocacy institute, the comparison of the international standards of the advocacy with the norms of domestic legislation, the study of scientific domestic and foreign doctrines of the organization and activity of the advocacy institute.

The training course "International standards in the organization and activity of the bar in Ukraine" provides students with an idea of the importance and role of the bar institute in building a democratic legal state, its place among other legal means of protecting human rights, tasks and functions, principles of organization and activity, the status of a lawyer and guarantees of his professional activity.

The purpose of the academic discipline "International standards in the organization and activity of the bar in Ukraine" is to study the norms of international and national legislation that regulate the organization and activity of the bar institute, the practical activities of lawyers in providing professional legal assistance, study of national and foreign scientific doctrines of organization and activities of the Institute of Advocacy, activation of analytical activities of students, development of skills of independent analysis and interpretation of legislation, conducting scientific research work, as well as acquiring skills of practical activity of a lawyer.

Within the framework of student training, a set of interrelated provisions of a general theoretical, legal and methodological nature regarding the organization and activity of the Ukrainian Bar Association is studied with the aim of providing future lawyers with a clear idea of the main theoretical problems in the field of the essence and meaning of the legal profession in Ukraine, goals, objectives, legal foundations and principles of its organization and activity, the system and structure of the self-governing bodies of lawyers, the functioning of the system of free legal aid, as well as the formation of students' conscious and responsible attitude to the future profession.

Key words: the status of a lawyer, guarantees of lawyer activity, professional rights and duties of a lawyer, legal responsibility of a lawyer, free legal aid, forms of lawyer activity, forms of lawyer self-government.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання / заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань
_____
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибіркова –
ВИБІРКОВИЙ КУРС СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО СПРЯМУВАННЯ</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2" rowspan="2">Рік підготовки: 5(1)й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронний адрес РПНД на сайті Університету –</td><td rowspan="4">Спеціальність
_____
(код та найменування)

Освітня програма
_____
(найменування)</td><td colspan="2">Семестр: 9й</td></tr>
<tr><td>Лекцій (денна)</td><td>Лекцій (заочна)</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання _____</td><td>30 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td></td><td>Практичні, семінарські (денна)</td><td>Практичні, семінарські (заочна)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 150</td><td></td><td>30 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;

самостійної роботи студента – 6;</td><td rowspan="5">Освітній рівень: другий (магістерський)

Магістр / Master</td><td>Самостійна робота (денна)</td><td>Самостійна робота (заочна)</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>122 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: –</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
Залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
Поточний – комбінований.
Підсумковий – усний.</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні» – закріплення, розширення та поглиблення знань студентів щодо змісту норм міжнародного законодавства, яке регулює організацію та діяльність інституту адвокатури, порівняння європейських стандартів адвокатури з нормами вітчизняного законодавства, вивчення наукових вітчизняних та зарубіжних доктрин організації і діяльності інституту адвокатури, активізація аналітичної діяльності студентів, вироблення вмінь самостійного аналізу та тлумачення законодавства, проведення науково-дослідницької роботи, спрямованої на подальшу гармонізацію законодавства, що регулює організацію та діяльність інституту адвокатури, із міжнародними стандартами.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення міжнародних стандартів організації та діяльності адвокатури, їх класифікації та сутності;
- вивчення актуальних зарубіжних доктрин організації і діяльності інституту адвокатури;
- проведення порівняльно-правового аналізу організації і діяльності інституту адвокатури у різних правових системах та виявлення шляхів оптимізації організації і діяльності вітчизняної адвокатури, гармонізації законодавства, що регулює її діяльність із міжнародними стандартами.

Матеріали курсу орієнтовані на розвиток правового і аналітичного мислення, формування творчого підходу до практичних юридичних проблем.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою до вивчення навчальної дисципліни **«Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні»** є оволодіння компетентностями, що формуються під час вивчення наступних дисциплін: «Конституційне право», «Організація судових та правоохоронних органів України», «Основи права Європейського Союзу».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни **«Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні»** передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- формування системи теоретичних знань щодо міжнародних стандартів організації та діяльності адвокатури, їх класифікації та сутності;
- вивчення актуальних зарубіжних доктрин організації і діяльності інституту адвокатури та кращого досвіду окремих країн ЄС в цій сфері;
- опанування категоріально-понятійним апаратом інституту міжнародних стандартів організації та діяльності адвокатури;
- визначення актуальних проблем оптимізації організації і діяльності вітчизняної

адвокатури, гармонізації законодавства, що регулює її діяльність, із міжнародними стандартами.

- проведення аналізу організації і діяльності інституту адвокатури та виявлення шляхів оптимізації організації і діяльності адвокатури України;

- розвиток навичок і умінь застосування міжнародних стандартів і принципів організації та діяльності інституту адвокатури у практичній діяльності адвоката.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль №1. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: загальні положення.

Тема №1. Поняття та сутність інституту адвокатури. Загальні засади організації і діяльності адвокатури.

Поняття, завдання та сутність інституту адвокатури. Історія розвитку інституту адвокатури. Правові основи діяльності адвокатури в Україні. Принципи діяльності адвокатури в Україні.

Тема №2. Міжнародно-правові акти з питань організації та професійної діяльності адвокатури: загальна характеристика.

Класифікація міжнародно-правових актів з питань організації та діяльності адвокатури. Міжнародні та регіональні правові акти з прав людини, в яких врегульовано питання дотримання та реалізації права на захист, справедливе судочинство. Міжнародні-правові акти загального характеру, які регулюють адвокатську діяльність опосередковано. Міжнародні та регіональні документи, які безпосередньо стосуються правового статусу, питань організації та діяльності інституту адвокатури. Загальна характеристика актів Ради Європи з питань організації та діяльності адвокатури, їх місце у системи міжнародно-правових актів, що регулюють діяльність адвокатури. Роль та значення Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 р. в діяльності інституту адвокатури. Контрольний механізм Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ).

Тема №3. Європейські принципи організації та діяльності адвокатури.

Поняття та загальна характеристика європейських принципів (стандартів) організації та діяльності інституту адвокатури.

Основні засади транскордонної діяльності адвокатів. Міжнародні принципи (стандарти) організації та діяльності інституту адвокатури у рішеннях ЄСПЛ. Рішення міжнародних судів з питань організації та діяльності адвокатури. Міжнародний кримінальний суд (МКС): перспективи визнання юрисдикції в Україні. Правила поведінки адвокатів у МКС. Основні положення Римського статуту Міжнародного кримінального суду щодо реалізації права на захист. Європейський комітет з попередження тортур і Підкомітет ООН з попередження тортур щодо важливості правової допомоги.

Тема №4. Гарантії адвокатської діяльності: європейські стандарти та національне законодавство.

Правовий статус адвоката: міжнародні вимоги та актуальні наукові підходи. Професійні права та обов'язки адвоката: класифікація, порівняльний аналіз законодавства країн Європейського Союзу, інших зарубіжних країн та України. Проблеми вдосконалення правового врегулювання гарантій адвокатської діяльності у національному законодавстві

Змістовий модуль №2. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: практичні аспекти.

Тема №5. Деонтологічні стандарти діяльності адвокатури.

Деонтологічні стандарти організації та діяльності адвокатури: значення сутність, правове забезпечення. Аналіз норм Загального кодексу правил для адвокатів країн Європейського співтовариства 1988 року, Кодексу поведінки європейських адвокатів ССВЕ 1988 р., Хартії основоположних принципів діяльності європейських адвокатів та інших актів. Порівняльна характеристика міжнародних етичних стандартів діяльності адвокатури та Правил адвокатської етики України. Проблеми професійної етики та дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні.

Тема №6. Європейські стандарти юридичної відповідальності адвокатів.

Європейсько-правові стандарти юридичної відповідальності адвокатів. Проблеми правового регулювання юридичної відповідальності адвокатів в Україні. Практичні проблеми відповідальності адвокатів. Проблеми професійної етики та дисциплінарної відповідальності адвокатів. Договір про надання правничої допомоги. Відповідальність адвоката за шкоду, вчинену клієнту.

Тема №7. Міжнародні засади надання безоплатної правничої допомоги.

Основні засади надання безоплатної правничої допомоги. Системи безоплатної правничої (юридичної) допомоги у країнах Європейського Союзу та в Україні: порівняльна характеристика. Характеристика основних рішень Європейського Суду з прав людини з питань реалізації права особи на правову допомогу по кримінальним та іншим категоріям справ. Основні принципи надання безоплатної правової допомоги адвокатом.

Тема №8. Європейські стандарти організації та діяльності адвокатури в різних правових юрисдикціях.

Особливості організації і діяльності адвокатури у країнах англосаксонської системи права та у країнах франко-германської системи права. Основні засади організації і діяльності адвокатури в різних правових системах: допуск до адвокатської практики та постійне підтвердження кваліфікації; організаційні форми адвокатської діяльності; форми адвокатського самоврядування; незалежність адвокатури та взаємовідносини з органами державної влади; правове становище та місце у судовій системі країни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					**Заочна форма**				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1.										
Змістовий модуль №1. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: загальні положення.										
Тема №1. Поняття та сутність інституту адвокатури. Загальні засади організації і діяльності адвокатури.	**19**	4	4		11	**18**	1	1		16
Тема №2. Міжнародно-правові акти з питань організації та професійної діяльності адвокатури: загальна характеристика.	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема №3. Європейські принципи організації та діяльності адвокатури.	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема №4. Гарантії адвокатської діяльності: європейські стандарти та національне законодавство.	**18**	2	2		14	**19**	2	2		15
Разом за змістовим модулем 1	**75**	**14**	**14**		**47**	**75**	**7**	**7**		**61**
Змістовий модуль №2. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: практичні аспекти.										
Тема №5. Деонтологічні стандарти діяльності адвокатури.	**19**	4	4		11	**18**	1	1		16
Тема №6. Європейські стандарти юридичної відповідальності адвокатів.	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема №7. Міжнародні засади надання безоплатної правничої допомоги.	**19**	4	4		11	**19**	2	2		15
Тема №8. Європейські стандарти організації та діяльності адвокатури в різних правових юрисдикціях.	**18**	4	4		10	**19**	2	2		15
Разом за змістовим модулем 2	**75**	**16**	**16**		**43**	**75**	**7**	**7**		**61**
Усього годин	**150**	**30**	**30**		**90**	**150**	**14**	**14**		**122**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Поняття кримінальної відповідальності, заходів кримінально-правового характеру і заходів кримінально-правового-впливу.	4	1
2	Підстави кримінальної відповідальності та форми її реалізації.	4	2
3	Кримінальне провадження, його засади і суб’єкти.	4	2
4	Значення доказів в кримінальному провадженні та їх система.	2	2
5	Нормативно-правові засади захисту від кримінального переслідування.	4	1
6	Роль і значення криміналістичної тактики в отриманні доказів.	4	2
7	Орієнтуюча і доказова інформація. Отримання, повідомлення і правомірне приховування інформації.	4	2

8	Практика Європейського суду з прав людини в справах про захист від кримінального переслідування.	4	2
	Разом	**30**	**14**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **2 години на 1 лекцію;**
- підготовка до практичних занять – **2 години на 1 заняття;**
- підготовка і написання рефератів – **5 годин на 1 роботу;**
- написання МКР – **5 годин на 1 роботу;**
- підготовка до заліку – **15 годин на залік**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій.	**30**	**14**
2	Підготовка до практичних занять.	**30**	**14**
3	Підготовка і написання реферату.	**5**	**–**
4	Виконання МКР.	**10**	**–**
5	Виконання КР	**–**	**79**
6	Підготовка до заліку.	**15**	**15**
	Разом	**90**	**122**

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання – способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

для всіх видів занять:

●робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

●пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

●дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

●диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

●демонстрування - наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

●лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістюрозумових образів, доведень і узагальнень;

●бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого - спонукатиздобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди : репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);

●ілюстрування - показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

●відеометод - використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних, лабораторних та семінарських занять:

●вправа - планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;

●практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;

●спостереження - тривале цілеспрямоване сприймання об'єктів чи явищ із фіксацією змін, які в них відбуваються, і виявлення на цій основі внутрішніх зв'язків і залежностей, розкриття сутності явищ;

●методи контролю і самоконтролю:

●фронтальне опитування;

●контрольні роботи, твори, диктанти, письмові заліки;

●контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

●пояснювально-ілюстративний метод - повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

●репродуктивний метод - відтворення здобувачем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;

●проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

●частково-пошуковий - метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

●дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку."

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення матеріалу дисципліни є:

•стандартизовані тести;
•аналітичні звіти, реферати, есе;
•презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
•студентські презентації та виступи на наукових заходах;
•інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні»** передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на семінарському (практичному) занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами в IX-му семестрі заліку з дисципліни **«Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні»**. При цьому, студент який отримав 60 балів під час поточного контролю, за його бажанням може бути звільнений від заліку і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заліку, де студент може набрати до 40 балів. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Так, під час поточного контролю студент може набрати до 60 балів шляхом отримання проміжних оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (відповіді на семінарських заняттях, написання та захист рефератів, виконання МКР). Питома вага заліку в загальній системі оцінок **– 40 балів.**

Право здавати залік надається студенту, якій з урахуванням максимальних балів поточного контролю набирає не менше **60 балів**. Якщо студент набрав меншу кількість балів, то добрати необхідну кількість балів студент може за рахунок виконання індивідуальних завдань та поточного тестування або відпрацювання пропущених занять з відповідних тем курсу.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Критерії оцінювання результатів навчання на семінарських заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.

0,75	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,25	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0,1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Критерії оцінювання написання та захисту рефератів

Критерії оцінювання	Бали
Оформлення реферату (титульний лист, план, література та ін.).	**1**
Структурованість роботи (наявність чіткого, послідовного, логічного плану структури).	**1**
Чітке визначення **актуальності теми**, що висвітлюються у рефераті.	**1**
Змістовність основного тексту (широта і повнота висвітлення теми реферату в пунктах плану: питання, яке в ньому розглядається, викладене послідовно, логічно; текст повинен бути інформативним, об8єктивно передавати інформацію, відрізнятися повнотою викладу, а також коректно оцінювати матеріал, що міститься в першоджерелі).	**5** Виконання від 90 % - 100% вимог – 5 балів Виконання 70% - 89% вимог - 4 бали Виконання 55% - 69% вимог - 3 бали Виконання 30% - 54% вимог - 2 бали Виконання менше 30% вимог - 1 бал
Бібліографія роботи (список використаної наукової літератури повинен містити мінімум 6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії).	**1**
Наявність емпіричної частини (висновки гуртуються на результатах проведеного дослідження, викладені з чітким формулюванням авторської позиції)	**2** Виконання від 50 % - 100% вимог – 2 бали Виконання менше 50% вимог - 1 бал
Захист реферату (вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження).	**4** Виконання від 80 % - 100% вимог – 4 бали Виконання 65% - 79% вимог - 3 балів Виконання 50% - 64% вимог - 2 балів Виконання 30% - 49% вимог - 1 бал
Усього	**15**

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт (далі – МКР)

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні»** передбачено проведення трьох контрольних заходів, на яких студенти пишуть 2 МКР, де кожна оцінюється до 15 балів.

В свою чергу, кожна МКР складатися із: тестових завдань, теоретичних понять та теоретичних запитань та/або задачі чи завдання.

Кожне тестове завдання складається з 5 тестів. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За правильну відповідь нараховується 1 бал (разом 5 балів за всі правильні відповіді). За невірну відповідь бали не нараховуються.

За правильне визначення поняття нараховується 1 бал. В МКР дається 5 визначень і одне теоретичне питання або задача чи завдання.

За відповідь на теоретичне питання та/або розв’язання задачі чи виконання завдання студент може отримати до 5 балів.

Відповідь на теоретичне питання або розв’язання задачі чи виконання завдання (бали)	Критерії оцінювання

5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
4	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
3	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	**Максимальна кількість балів**
Тести	5х1 балу = 5 балів
Визначення поняття	5х1 бал = 5 балів
Теоретичне питання або розв'язання задачі	1х5 балів = 5 балів
Всього	**15**

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР:

Змістовий модуль № 1				**Змістовий модуль № 2**				**Сума**
Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**30**
15				**15**				

Т1, Т2, Т3, Т4, Т5, Т6, Т7, Т8 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання виконання КР

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється до 56 балів і являється їх допуском до заліку.

Контрольна робота складається із чотирьох типів індивідуальних завдань:

1. Складання термінологічного словнику з дисципліни «Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні». Словник повинен містити мінімум 5 основних понять. За правильне визначення поняття нараховується 1 бал, за неправильне – бали не нараховуються. Так, за написання 5-ти правильних понять можна отримати 5 балів.

2. Відповідь на 2 теоретичні питання. Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За кожну правильну відповідь на теоретичне питання нараховується до 9 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	**Критерії оцінювання**
9	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-7	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
4-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2-3	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.

до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Так, кожну правильну відповідь на теоретичне питання, в цілому, можна отримати 18 балів.

3. Складання зразку (проекту) процесуального документу. Зразок процесуального документу з дотриманням всіх законодавчих вимог (протоколу, постанови, скарги тощо) передбачає опрацювання відповідного нормативного матеріалу. За правильне складання процесуального документу нараховується до 9 балів.

Бали	Критерії оцінювання
7-9	Процесуальний документ складений з дотриманням всіх законодавчих вимог до даного виду документів.
6	Процесуальний документ складений з дотриманням всіх законодавчих вимог, однак допущені несуттєві помилки та неточності в документі.
5	Процесуальний документ складений частково правильно, однак містить неточності.
4	Процесуальний документ має декілька суттєвих помилок.
1-3	Процесуальний документ містить значну кількість суттєвих помилок.
0	Процесуальний документ взагалі складений неправильно.

4. Рішення задачі. Рішення задачі виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на відповідні статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За правильне рішення задачі нараховується до 9 балів.

Рішення задачі (бали)	Критерії оцінювання
9	Рішення правильне, повне, логічне, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
8	Рішення в цілому правильне, достатньо повне, логічне, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-7	Рішення частково правильне, містить неточності і недостатньо обґрунтоване.
4-5	Рішення має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2-3	Рішення містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Рішення взагалі не вірне та не обґрунтоване.
0	Студент взагалі не розуміє задачу.

5. Написання та захист реферату (реферат виконується і здається разом з КР). За написання і захист реферату нараховується до 15 балів. Критерії написання та захисту рефератів наведені вище.

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	**Заочна форма**
Участь (відповіді) на семінарських заняттях	15х1 бал = 15 балів	4х1 бал = 4 бали
Написання і захист реферату	1х15 балів = 15 балів	–
Виконання КР	–	1х56 балів = 56 балів
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	2х15 балів = 30 балів	–
Всього	**60**	**60**

Критерії оцінювання заліку

Під час складання заліку студенти відповідають на заліковий білет, який вони вибрали власноруч.

Кожен заліковий білет містить три контрольні питання. Відповідь на кожне питання залікового білету оцінюється до 13,3 балів. Тобто після складання заліку

студент може отримати до 40 балів, які додаються до суми балів, отриманої під час поточний контролю відповідного семестру.

Критерії відповіді на одне питання залікового білету

Відповідь на питання (бали)	**Критерії оцінювання**
12–13,3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9–11	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-8	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1-Т4	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**7**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**2**
		Виконання МКР № 1	**15**		
ЗМ 2	Т5-Т8	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**8**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**2**
		Написання і захист реферату	**15**		
		Виконання МКР № 2	**15**	Виконання КР	**56**
Підсумковий контроль		Залік	**40**	Залік	**40**
Сума			**100**		**100**

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «**Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні**» для здобувачів вищої освіти.

2. Наповненість групи «**Міжнародні стандарти в організації та діяльності адвокатури в Україні**» в месенджері «Viber», «Telegram» для дистанційного навчання електронним варіантом КК України, КПК України, ЦК України, ЦПК України, КАС України, КУпАП України, лекціями та навчальними посібниками з відповідних юридичних дисциплін.

3. Наочні засоби: офіційний веб-сайт Верховної Ради України, Національної поліції, прокуратури та інших органів державної влади, а також слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, зал судових засідань (ауд. 303).

10. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012. № 5076-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. Ст. 282.
3. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 51. Ст. 577.
4. Правила адвокатської етики, затв. Установчим З'їздом адвокатів України 09.06.2017 року.
5. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
7. Декларація про основні принципи правосуддя для жертв злочину й перевищення влади від 29.11.1985 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_114
8.Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.07. 1945 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
9.Основні положення про роль адвокатів, прийняті VIII Конгресом ООН із попередження злочинів у серпні 1990 р. у Нью-Йорку URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_835
10. Принципи та керівні положення Організації Об'єднаних Націй щодо забезпечення доступу до юридичної допомоги в системі кримінального правосуддя, схвалені Генеральною Асамблеєю ООН у 2012 р. URL: http://old.minjust.gov.ua/file/24526.pdf
11. Кодекс професійної поведінки адвокатів у Міжнародному кримінальному суді URL: https://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/BD397ECF-8CA8-44EF-92C6-AB4BEBD55BE2/140125/ICCASP432Res1_Russian.pdf
12. Міжнародні принципи незалежності та підзвітності суддів, адвокатів і прокурорів URL: http://www.refworld.org.ru/category,REFERENCE,ICJURISTS,,,52e64cf74,0.html
13. Стандарти незалежності юридичної професії, прийняті Міжнародною асоціацією юристів у вересні 1990 р. URL: http://kodex-9.pravo.eh.org.ua/24.htm
14. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001#Text
15. Хартія основних прав Європейського Союзу від 07. 12. 2000 р. URL:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_524
16. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 01.10.1988 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_343;
17. Хартія основоположних принципів діяльності європейських адвокатів прийнято на пленар. сес. CCBE 24.11. 2006 р. URL:

http://www.cay.org.ua/ua/104/index.html
18. Кодекс поведінки європейських адвокатів CCBE, прийнятий на пленарній сесії Ради адвокатських асоціацій та правових товариств Європи (РААПТЄ) 28 жовтня 1988. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/kodeks_povedinky_yevropeyskykh_advokativ(orig).pdf
19. Резолюція (76) 5 Комітету міністрів Ради Європи «Про безоплатну правову допомогу в цивільних, господарських і адміністративних справах», ухвалена Комітетом міністрів Ради Європи на 254 засіданні заступників міністрів 18 лютого 1976 року URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;
20. Резолюція (78) 8 Комітету Міністрів Ради Європи про безоплатну правову допомогу і юридичні консультації (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 284 засіданні заступників міністрів 2 березня 1978 року) URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;
21. Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи від 25.10. 2000 р № R (2000) 21 «Про свободу професійної діяльності адвокатів» URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;
22. Рекомендація (2005) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам, що містить форму заяви на отримання правової допомоги за кордоном для використання відповідно до Європейської угоди про передачу заяв про надання правової допомоги (CETS № 092) та Додаткового протоколу до неї (CETS № 179), ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 284 засіданні заступників міністрів 15 червня 2005 року URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B;
23. Кодекс професійної поведінки адвокатів у Міжнародному кримінальному суді. URL: https://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/BD397ECF-8CA8-44EF-92C6-AB4BEBD55BE2/140125/ICCASP432Res1_Russian.pdf
24. Проект Ради Європи в Україні «Посилення спроможностей адвокатів та правозахисників щодо реалізації на національному рівні положень Європейської конвенції з прав людини та Європейської соціальної хартії (переглянутої)». URL: http://www.coe.int/en/web/kyiv/39
25. Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3477-IV URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15.

Основна література

1. Бірюкова А. М. Правовий статус адвоката і адвокатури: вітчизняна модель у контексті процесів глобалізації: автореферат на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.10. Київ: Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка, 2019. 40 с. С. 12.
2. Джабурія О. О. Організаційні форми адвокатської діяльності. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття

наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». - Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2020. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/! 1300/14431
3. Зейкан Я. П., Лисак О. М., Рябець Н. М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання). Київ: Дакор, 2020. 618 с.
4. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с. URL: https://www.legalaid.gov.ua/wpcontent/uploads/2020/01/mediatsiya-u-profesijnij-diyalmsti-yurysta.pdf
5. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту. Право. 2021 р. С. 448.
6. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч.посіб.для підгот.до комплекс. іспиту / [І.В.Назаров, Т.Б.Вільчик, О.М. Овчаренко та ін.].Харків: Право,2019. 352 с.
7. Основи адвокатської діяльності (питання-відповіді до комплексного іспиту): навч. посіб./А.В. Іванцова, Я.О. Ковальова. Харків: «Юрайт», 2018. 150с.
8. Пономаренко Д. В. Тактичні питання захисту в кримінальному провадженні. Київ: Фенікс. 2018. 158 с.
9. Святоцька В. О. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження: монографія. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2019. 480 с

Додаткова література

1. CCBE reference guide to assist eu defence practitioners 2020. URL: chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.ccbe.eu/fileadmin/special
ity_distribution/public/documents/CRIMINAL_LAW/CRM_Guides___recommendations/EN_CRM_20200407_Guide-to-assist-EU-Defence-Practitioners.pdf
2. Ethics for Lawyers. Horizon Institute. URL: chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.thehorizoninstitute.org/u
sr/library/documents/main/booklet-on-ethics-for-lawyers.pdf
3. Ivan V. Nazarov, Olena M. Ovcharenko, Yana O. Kovalyova, Yulia O. Remeskova. Independence of an advocate in disciplinary proceedings: a comparative approach with a focus on Ukrainian experience. Journal o f Advanced Research in Law and Economics. Volume IX, Issue 2(40), Spring 2019. С. 603-615.
4. Model Code of Conduct for European Lawyers 2021. URL: file:///C:/Users/forov/Downloads/EN DEONTO 2021 Model Code.pdf
5. Tetyana Vilchyk, Yaroslav Mudryi National Law University (Kharkiv, Ukraine). Duties of a lawyer to a court and to a client. RUSSIAN LAW JOURNAL. Volume VI (2018). Issue 4. URL: https://www.researchgate.net/publication/347841996_DUTIES_OF_A_LAW_YER_TO_A_COU_RT_AN_D_TO_A_CLIENT
6. The professional secret, confidentiality and legal professional privilege in the nine member states of the european community. A Report prepared by D.A.O.

Edward, Q.C., Treasurer of the Faculty of Advocates in Scotland, RapporteurGénéral.
7. Адвокатура України: Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара /За заг. ред. Шалгунової С.А. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.
8. Бакаянова Н. М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск. 2019. № 3. С. 5-10. URL: http ://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12061/Bakaianova%20Visnik%20adv. pdf?sequence= 1
9. Дроздов О. М. Гарантії адвокатської діяльності в контексті міжнародних стандартів або «больові точки» сьогодення Адвокатури України (тези доповіді на міжнародній конференції: «Адвокатура - інститут збереження демократії і гарантія прав людини», яка відбулася у м. Києві 30 серпня 2018 року).ЦКК https://unba. o ^. ua/assets/uploads/news/publikacii/Dopovid_Drozdov_30 082018.pdf.
10. Дэвид Майстер, Чарльз Грин, Роберт Галфорд. Советник, которому доверяют. Москва, Издательство «Манн, Иванов и Фебер», 2009. 139 с.
11. Криміналістична адвокатологія (технологія захисту у кримінальному провадженні України) : навч.-метод. посібник / Р.В. Комісарчук. Одеса:. Видавничий дім «Гельветика», 2018. - 184 с.
12. Лубяна К. Методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 36-42. ИКЫ: кіїр://рдpioumal.kiev.ua/archive/2019/11Z7.pdf.
13. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції: монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг. 2018. 306 с.
14. Нестор Н.В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії і практики. Київ: Алерта, 2018. 182 с
15. Основи ораторського мистецтва юриста. Навчально-методичний посібник-практикум (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право) / уклад.: В.Д. Гапотій, О.О. Куліда. Мелітополь.: ФОП Однорог Т.В., 2018. 110 с.
16. Паляничко Д. Криміналістичні основи адвокатського розслідування. иКЫ:Шр:/Мврасе.опт^и.иа/Ы181геат^аМ1е/11300/11144/РАЫАИУСНКО%20 D%20H. pdf? sequence= 1 &isAllowed=y
17. Слива Л. Стратегія та тактика консультативної діяльності адвоката. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 9. С. 286-293. URL: http://pgpiournal.kiev.ua/archive/2019/9/50.pdf.

Інтернет-ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - http://nbuv.gov.ua
2. Офіційний сайт Верховної Ради України - http://rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури - http://vkdka.org
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України - http://kmu.gov.ua

5. Офіційний сайт Міністерства юстиції України - http://minjust.gov.ua
6. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України - http://www.unba.org.ua/
7. Переклади практики ЄСПЛ - http://espch.kau.in.ua/perekladi-praktikiespl/
8. Українська Фундація правової допомоги - http://ulaf.org.ua/
9. Практика ЄСПЛ. Український аспект - https://www.echr.com.ua/ .
10. Сайт Ради адвокатів України - http://radaadvokativ.org.ua/
11. Сайт Ради Європи - http://www.coe.kiev.ua
12. Рада асоціацій адвокатів та товариств юристів Європи - http://www.ccbe.eu
13. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - http://www.justicereformukraine.eu/uk/
14. Міжнародна асоціація адвокатів - http://www.ibanet.org
15. Матеріали з'їздів адвокатів України - http://unba.org.ua/news/category/41-materialyzjizdiv.html

СЕНМК «Організація діяльності адвокатури»:
Режим доступу:
http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=245:dennaforma-navchannya&Itemid=151